

Dosarul nr. 2ra-2020/19
nr. 2ra-28/20

prima instanță: Judecătoria Criuleni, sediul Central (jud. V. Suceiu)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Guzun, L. Pruteanu, V. Buhnaci)

DECIZIE

04 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Mariana Pitic
Maria Ghervas
Dumitru Mardari
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Veronica Filipescu,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Veronica
Filipescu împotriva Uniunii Cooperativelor de Consum Criuleni cu privire la
încasarea prejudiciului material și moral,
împotriva deciziei din 04 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă :

La 13 aprilie 2018 Veronica Filipescu a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Uniunii Cooperativelor de Consum Criuleni cu privire la încasarea
prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii a indicat că, începând cu data de 28 septembrie 1992 a
fost angajată în calitate de director al calității în cadrul Întreprinderii Cooperatiste de
Panificație „Panifcoop” a Uniunii Cooperativelor de Consum din Criuleni.

Începând cu 11 februarie 2004, a exercitat funcția de director al aceleași
întreprinderi. Conform schemei de încadrare și salarizare a aparatului de conducere a
Întreprinderii Cooperatiste de Panificație “Panifcoop” a UCOOP, directorul
întreprinderii, a fost salarizat cu 1 575 de lei (pentru 0,5 unități).

La 04 ianuarie 2012, reclamanta a fost concediată din funcție.

La 11 ianuarie 2012, reclamanta a intentat o acțiune civilă împotriva UCOOP
Criuleni cu privire la anularea actelor, restabilirea în funcție, încasarea plăților
salariale și repararea prejudiciului moral.

Prin hotărârea din 19 iulie 2012 a Judecătoriei Criuleni, cererea de chemare în
judecată a reclamantei a fost admisă, s-a recunoscut nulitatea dispoziției președintelui
UCOOP Criuleni privind concedierea reclamantei, cu radierea înscrisurilor ilegale
din carnetul de muncă, a fost restabilită reclamanta în funcția de director începând cu
data de 04 ianuarie 2012, încasat salariul restant în mărime de 20151,68 de lei,

salariul pentru absența forțată de la locul de muncă în sumă de 8 884,81 de lei, cheltuielile de judecată în sumă de 4 500 de lei și prejudiciul moral în mărime de 2 000 de lei.

Prin decizia din 23 ianuarie 2013 a Curții de Apel Chișinău, s-a casat hotărârea Judecătorei Criuleni din 19 iulie 2012 și s-a pronunțat o nouă hotărâre de respingere a acțiunii ca neîntemeiată. La examinarea cauzei în ordine de recurs, Curtea Supremă de Justiție prin decizia din 07 august 2013 a casat decizia Curții de Apel Chișinău și a menținut hotărârea Judecătorei Criuleni din 19 iulie 2012.

La 19 iulie 2012, a fost emis titlu executoriu nr. 2-2012.

Reclamanta a invocat că, în cadrul procedurii de executare silită a titlului executoriu nr. 2-2012 privind restabilirea imediată a reclamantei în funcția de director a Întreprinderii Cooperatiste de Panificație “Panifcoop”, directorul UCOOP Criuleni a fost sancționat contravențional, fiindu-i aplicată amendă contravențională pentru neexecutarea hotărârii de judecată. Titlul executoriu a rămas neexecutat până în prezent în partea ce ține de reintegrarea la locul de muncă și introducerea modificărilor corespunzătoare în carnetul de muncă al reclamantei.

Filipescu Veronica a menționat că la 02 iunie 2014 a intentat o acțiune civilă împotriva UCOOP Criuleni cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat salariatului, prin care a solicitat obligarea UCOOP Criuleni să-i repare prejudiciul material constituit din cuantumul salariului neachitat pentru perioada de la 19 iulie 2012 și până la 16 decembrie 2014, concediul de odihnă anual, obligarea achitării penalității pentru reținerea salariului cu dobândă de întârziere de 0,1 % calculată conform art. 330 alin. (2) din Codul muncii, repararea prejudiciului moral, precum și încasarea cheltuielilor de judecată suportate.

Reclamanta a indicat că, prin hotărârea din 10 februarie 2015 a Judecătorei Criuleni cererea de chemare în judecată a fost admisă integral.

La fel, reclamanta a invocat că prin decizia din 18 iunie 2015 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea de apel, casată hotărârea din 10 februarie 2015 a Judecătorei Criuleni, cu emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea în parte a acțiunii, prin care s-a încasat de la UCOOP Criuleni în beneficiul reclamantei suma de 630 de lei cu titlu de prejudiciu material, suma de 500 de lei cu titlu de prejudiciu moral, și 1 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. În rest acțiunea a fost respinsă.

Reclamanta a indicat că în decizia din 18 iunie 2015 a Curții de Apel Chișinău s-a indicat că Filipescu Veronica nu a fost restabilită la locul de muncă din culpa angajatorului în perioada 19 iulie 2012- 31 iulie 2012, până la momentul radierii persoanei juridice Întreprinderea Cooperatistă de Panificație “Panifcoop”, iar perioada ulterioară invocată în acțiunea civilă de către reclamantă (31 iulie 2012 – 16 decembrie 2014) nu i se poate imputa angajatorului, reieșind din împrejurarea cu caracter major, nefiind stabilită existența la UCOOP Criuleni (persoana juridică absorbită) a funcției de director al Întreprinderii Cooperatiste de Panificație “Panifcoop”, începând cu data de 31 iulie 2012, nefiind posibil de restabilit la lucru în funcția solicitată.

Prin încheierea din 04 noiembrie 2015 a Curții Supreme de Justiție a fost respins recursul declarat de Filipescu Veronica și s-a menținut decizia din 18 iunie 2015 a Curții de Apel Chișinău.

Astfel, la 11 ianuarie 2018, a fost emis titlu executoriu privind încasarea din contul UCOOP Criuleni în beneficiul Veronicăi Filipescu a sumei de 630 de lei cu

titlu de prejudiciu material și suma de 1000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Reclamanta a indicat că la 31 iulie 2012, Camera Înregistrării de Stat a adoptat decizia privind radierea Întreprinderii Cooperatiste de Panificație “Panifcoop” a UCOOP din or. Criuleni în legătură cu reorganizarea prin absorbție de către Uniunea Cooperativelor de Consum din Criuleni, astfel, succesori în drepturi și obligațiuni a fost desemnată Uniunea Cooperativelor de Consum din Criuleni.

În rezultat, la 12 mai 2017 a fost admisă cererea de înlocuire în drepturi a succesoriului Întreprinderea Cooperatistă de Panificație “Panifcoop” de către UCOOP din or. Criuleni în procedura de executare silită a titlului executoriu nr. 2-/2012 în temeiul art. 70 din Codul de procedură civilă.

A solicitat admiterea acțiunii, obligarea Uniunii Cooperativelor de Consum din Criuleni să repare prejudiciul material cauzat prin neachitarea salariului restant în mărime de 175 717 lei, încasarea dobânzii pentru salariul neachitat în mărime de 161 424 de lei, repararea prejudiciului moral cauzat în mărime de 50 000 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

La 09 august 2018 Filipescu Veronica a depus cerere prin care și-a concretizat cerințele, solicitând obligarea Uniunii Cooperativelor de Consum din Criuleni să achite impozitele din salariu neachitat reclamantei în mărime de 40 414,91 de lei la bugetul de stat în contul fondului asigurărilor sociale și impozitele din salariul neachitat reclamantei în mărime de 7 907 lei la bugetul asigurărilor obligatorii de asistență medicală.

Prin hotărârea din 21 decembrie 2018 a Judecătoriei Criuleni, sediul central, cererea de chemare în judecată depusă de Veronica Filipescu împotriva Uniunii Cooperativelor de Consum Criuleni cu privire la încasarea prejudiciului material și moral, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 04 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea de apel depusă de Veronica Filipescu și cererea de apel depusă de Uniunea Cooperativelor de Consum Criuleni, și a fost menținută hotărârea din 21 decembrie 2018 a Judecătoriei Criuleni, sediul central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel prin prisma art. 385 din Codul de procedură civilă, art. 8, 9, 10, 14, 73, 1398 din Codul civil, a considerat întemeiată hotărârea primei instanțe, pe care a menținut-o, deoarece aceasta corect a elucidat și constatat circumstanțele cauzei, a verificat și apreciat obiectiv, probele prezente la materialele cauzei în vederea respingerii cererii de chemare în judecată, stabilind corect circumstanțele de fapt și aplicând corect legislația pertinentă ce guvernează raportul juridic litigios.

Totodată, Colegiul a reținut faptul că, titlul executoriu nr. 2-2012, emis în baza hotărârii din 19 iulie 2012, a rămas neexecutat până în prezent în partea ce ține de reintegrarea la locul de muncă și introducerea modificărilor corespunzătoare în carnetul de muncă al reclamantei.

A mai stabilit că, hotărârea din 19 iulie 2012 a Judecătoriei Criuleni, nu a fost executată imediat, Filipescu Veronica nefiind restabilită la locul de muncă din vina angajatorului începând de la 19 iulie 2012 și până la 31 iulie 2012 (radierea persoanei juridice), iar perioada ulterioară invocată de Filipescu Veronica (31 iulie 2012 - 16 decembrie 2014) nu i se poate imputa angajatorului, reieșind din împrejurarea cu caracter major expusă supra și a normelor legale, nefiind stabilită existența la UCCOP Criuleni (persoana juridică absorbită) a funcției de director al

întreprinderii "Panifcoop", începând cu data de 31 iulie 2012, nefiind posibil de restabilit la lucru Filipescu Veronica în postura solicitată.

Astfel, instanța de apel a reținut că Filipescu Veronica a fost privată de posibilitatea de a munci în postura restabilită prin hotărârea Judecătorei Criuleni în perioada 19 iulie 2012- 31 iulie 2012, iar după 31 iulie 2012, aceasta de fapt era angajată la UCCOP Criuleni la locul vacant în funcția de instructor pe probleme de personal și organizarea munci statutare, primind salariul mediu de 1 575 de lei și prin urmare, în această perioadă nu a fost privată de posibilitatea de a munci.

Colegiul a mai reținut că, încasarea prejudiciului material și moral din contul UCCOP Criuleni pentru perioada invocată de Filipescu Veronica, septembrie 2012 – aprilie 2018, nu poate fi imputată angajatorului reieșind din împrejurarea cu caracter major, nefiind stabilită existența la UCCOP Criuleni a funcției de director a întreprinderii "Panifcoop", fiind imposibil de restabilit la lucru în postura solicitată.

La 13 august 2019, Veronica Filipescu, a declarat recurs împotriva deciziei din 04 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că instanțele de judecată au aplicat eronat și încălcat normele de drept material și procedural, fapt ce a dus la soluționarea greșită a cauzei, au fost apreciate arbitrar probele, iar erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

A mai menționat în recurs că prin hotărârea Judecătorei Criuleni din 16 martie 2016 și decizia Curții de Apel din 31 mai 2016, se dovedește vinovăția angajatorului, și anume a fost sancționat președintele UCOOP Criuleni Balaban Constantin, ca fiind recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 318 alin. (2) Cod contravențional.

Ulterior, prin hotărârea Judecătorei Criuleni din 21 decembrie 2018, președintele UCOOP Criuleni, Balaban Constantin, a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 318 alin. (2) Cod contravențional.

Deci, din cele supra menționate, rezultă cert vinovăția angajatorului UCOOP Criuleni, a președintelui Balaban Constantin.

A susținut că instanța de apel la examinarea cauzei nu a dat o motivare plauzibilă în ce privește respingerea pretențiilor subsemnatei și nu a argumentat poziția care de fapt este neclară și confuză.

A mai precizat că instanța de apel nu a aplicat prevederile art. 330 din Codul muncii, care urma a fi aplicat cu prioritate la caz, fiind o normă specială.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 04 iunie 2019, iar Veronica Filipescu, a declarat recurs la 13 august 2019.

Materialele cauzei atestă că decizia în copie a fost expediată participanților la proces la 04 iulie 2019, conform scrisorii de însoțire nr. 6772 (Vol. II, f.d.87), însă lipsesc date despre recepționarea acesteia. Astfel, recursul declarat este în termen.

La 19 septembrie 2019 în adresa UCOOP Criuleni a fost expediată copia recursului depus de către Veronica Filipescu, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, recepționată de intimat la 25 decembrie 2019 (f.d. 112, vol. II).

La 17 octombrie 2019 și ulterior la 24 februarie 2020, UCOOP Criuleni a prezentat referință, solicitând să fie respins recursul depus de Veronica Filipescu, cu menținerea deciziei din 04 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, pe care o consideră legală și întemeiată, invocând că instanța de apel a verificat minuțios toate circumstanțele, care au importanță pentru soluționarea justă a litigiului, dând o apreciere corectă suportului probatoriu al cauzei.

Alte referințe nu au fost depuse.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 18 decembrie 2019 recursul depus de către Veronica Filipescu, s-a declarat admisibil pentru a fi examinat în fond.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel cu trimiterea cauzei spre rejudecare la instanța de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În corespundere cu art. 432, alin. (2), lit. a), b) din Codul de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată.

Art. 432, alin. (4) Cod de procedură civilă, statuează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul art. 239 Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În concordanță cu art. 241, alin. (5) Cod de procedură civilă, în motivare se indică: circumstanțele cauzei, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.

Prin prisma art. 373, alin. (1), (2), (5) Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către

participanții la proces. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Astfel, actele cauzei atestă că, Veronica Filipescu s-a adresat în instanța de judecată cu cerere împotriva Uniunii Cooperativelor de Consum Criuleni cu privire la obligarea Uniunii Cooperativelor de Consum din Criuleni să achite impozitele din salariu neachitat reclamantei în mărime de 40 414,91 de lei la bugetul de stat în contul fondului asigurărilor sociale și impozitele din salariul neachitat reclamantei în mărime de 7 907 lei la bugetul asigurărilor obligatorii de asistență medicală.

Fiind investită cu examinarea prezentului litigiu, Judecătoria Criuleni, sediul central, prin hotărârea din 21 decembrie 2018 a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Veronica Filipescu împotriva Uniunii Cooperativelor de Consum Criuleni cu privire la încasarea prejudiciului material și moral.

Verificând legalitatea hotărârii primei instanțe, Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 04 iunie 2019 a respins cererea de apel depusă de Veronica Filipescu și cererea de apel depusă de Uniunea Cooperativelor de Consum Criuleni și a menținut hotărârea din 21 decembrie 2018 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție relevă că instanțele ierarhic inferioare pripit au concluzionat asupra netemeinicii acțiunii, or, concluzia acestora este rezultatul examinării superficiale a litigiului dedus judecătii și interpretării eronate a probatoriului administrat în cauză, prin ce se impune rejudecarea cauzei în ordine de apel.

Astfel, actele cauzei cert denotă că la 28 septembrie 1992 Filipescu Veronica a fost angajată în calitate de director al calității în cadrul întreprinderii Cooperatiste de Panificație “Panifcoop” a Uniunii Cooperativelor de Consum din Criuleni, unde începând cu 11 februarie 2004, a exercitat funcția de director al aceleași întreprinderi, fiind concediată la 04 ianuarie 2012.

Tot actele cauzei atestă că la 11 ianuarie 2012 Filipescu Veronica a depus cerere de chemare în judecată împotriva Uniunii Cooperatiste de Consum Criuleni, prin care a solicitat achitarea plăților salariale începând cu data de 06 aprilie 2011 până la data de 04 ianuarie 2012, restabilirea ei în funcția de director al întreprinderii “Panifcoop” Criuleni, încasarea de la pârât în beneficiul ei a salariului pentru absența forțată de la muncă începând cu 04 ianuarie 2012 și terminând cu ziua repunerii în funcție, recunoașterea înscrierilor din carnetul de muncă referitoare la concedierea și angajarea ei în altă funcție nr. 11,12, 13 nule, restabilirea ei la muncă în funcția de director al întreprinderii “Panifcoop” Criuleni, încasarea prejudiciului moral în sumă de 60 000 de lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Criuleni din 19 iulie 2012, s-a admis cererea de chemare în judecată, s-au declarat nule dispozițiile președintelui Uniunii Cooperatiste de Consum Criuleni nr. 13 din 03 iunie 2011 și nr. 1 din 04 ianuarie 2012, cu radierea înscrierilor nr. 11, 12, 13 din carnetul de muncă a Veronicăi Filipescu ca ilegale, s-a restabilit Filipescu Veronica în funcția de director al întreprinderii “Panifcoop” Criuleni, începând cu 04 ianuarie 2012, s-a încasat de la Uniunea Cooperatistă Criuleni în beneficiul Veronicăi Filipescu suma salariului neplătit de 20 151,68 de lei, pentru absența forțată de la muncă, în sumă de 8 884,81 de lei, cu deducerea impozitului pe venit, precum și a cheltuielilor de judecată în sumă de 4 500 de lei, prejudiciul moral în sumă de 2 000 de lei. Hotărârea a fost supusă executării imediate în partea reintegrării în serviciu cu încasarea unui salariu mediu lunar din suma supusă încasării.

La 31 iulie 2012, Camera înregistrării de Stat a adoptat decizia privind radierea întreprinderii Cooperatiste de Panificație „Panifcoop” a UCOOP din or. Criuleni în legătură cu reorganizarea prin absorbție de către Uniunea Cooperativelor de Consum din Criuleni, astfel, succesor în drepturi și obligațiuni a fost desemnată Uniunea Cooperativelor de Consum din Criuleni, iar la 12 mai 2017 a fost admisă cererea de înlocuire în drepturi a succesorului „Panifcoop” de către UCOOP în procedura de executare silită a titlului executoriu 2-/2012.

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 23 ianuarie 2013, a admis apelul declarat de Uniunea Cooperativelor de Consum Criuleni, a anulat hotărârea Judecătoriei Criuleni din 19 iulie 2012, a pronunțat o hotărâre nouă prin care s-a respins acțiunea înaintată de Filipescu Veronica.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 07 august 2013, a fost admis recursul declarat de către Filipescu Veronica, casată decizia Curții de Apel Chișinău din 23 ianuarie 2013, și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Criuleni din 19 iulie 2012.

În conformitate cu art. 8 alin. (1) și (2) lit. b) Cod civil (în vigoare până la 01 martie 2019), drepturile și obligațiile civile apar în temeiul legii, precum și în baza actelor persoanelor fizice și juridice care, deși nu sînt prevăzute de lege, dau naștere la drepturi și obligații civile, pornind de la principiile generale și de la sensul legislației civile. Drepturile și obligațiile civile apar din acte emise de o autoritate publică, prevăzute de lege drept temei al apariției drepturilor și obligațiilor civile.

În conformitate cu art. 9 alin. (1) Cod civil (în vigoare până la 01 martie 2019), persoanele fizice și juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă pînă la proba contrară.

În conformitate cu art. 10 alin. (1) Cod civil (în vigoare până la 01 martie 2019), apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.

În conformitate cu art. 14 alin. (1) și (2) Cod civil (în vigoare până la 01 martie 2019), persoana lezată într-un drept al ei poate cere repararea integrală a prejudiciului cauzat astfel.

Se consideră prejudiciu cheltuielile pe care persoana lezată într-un drept al ei le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului încălcat, pierderea sau deteriorarea bunurilor sale (prejudiciu efectiv), precum și beneficiul neobținut prin încălcarea dreptului (venitul ratat).

În conformitate cu art. 73 Cod civil (în vigoare până la 01 martie 2019), fuziunea se realizează prin contopire sau absorbție. Contopirea are ca efect încetarea existenței persoanelor juridice participante la contopire și trecerea integrală a drepturilor și obligațiilor acestora la persoana juridică ce se înființează. Absorbția are ca efect încetarea existenței persoanelor juridice absorbite și trecerea integrală a drepturilor și obligațiilor acestora la persoana juridică absorbantă. În cazurile stabilite de lege, fuziunea poate fi condiționată de permisiunea organului de stat competent.

Conform art. 1398 alin. (1) Cod civil (în vigoare până la 01 martie 2019), cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Astfel, din conținutul normelor procedurale enunțate supra se deduce că, hotărârea judecătorească trebuie să cuprindă motivele de fapt și de drept care au format convingerea instanței, arătându-se atât motivele pentru care s-au admis, cât și cele pentru care s-au respins cerințele părților. O hotărâre judecătorească trebuie să cuprindă în motivarea sa argumentele „pro” și „contra” care au format, în fapt și în drept, convingerea instanței cu privire la soluția pronunțată, argumente care, în mod necesar, trebuie să se raporteze, pe de o parte, la supozițiile și argumentele părților, iar, pe de altă parte, la dispozițiile legale aplicabile raportului juridic litigios, în caz contrar hotărârea se va considera lipsită de suport probatoriu și legal, precum și pronunțată cu nerespectarea prevederilor legale.

Colegiul reține că instanța de apel a invocat că drept argument a respingerii apelului a servit faptul că Filipescu Veronica a fost privată de posibilitatea de a munci în postura restabilită prin hotărârea Judecătoriei Criuleni în perioada 19 iulie 2012- 31 iulie 2012, iar după 31 iulie 2012, aceasta de fapt era angajată la UCCOP Criuleni la locul vacant în funcția de instructor pe probleme de personal și organizarea munci statutare, primind salariul mediu de 1 575 de lei și prin urmare, în această perioadă nu a fost privată de posibilitatea de a munci.

Colegiul a mai reținut că, încasarea prejudiciului material și moral din contul UCCOP Criuleni pentru perioada invocată de Filipescu Veronica, septembrie 2012 – aprilie 2018, nu poate fi imputată angajatorului reieșind din împrejurarea cu caracter major, nefiind stabilită existența la UCCOP Criuleni a funcției de director a întreprinderii “Panifcoop”, fiind imposibil de restabilit la lucru în postura solicitată.

Ori, în cererea de chemare în judecată s-a solicitat obligarea UCCOP Criuleni să repare prejudiciul material cauzat prin neachitarea salariului restant în mărime de 175 717 lei, încasarea dobânzii pentru salariul neachitat în mărime de 161 424 de lei, repararea prejudiciului moral cauzat în mărime de 50 000 de lei, achitarea impozitelor din salariu neachitat în mărime de 40 414,91 de lei la bugetul de stat în contul fondului asigurărilor sociale și impozitele din salariul neachitat reclamantei în mărime de 7 907 lei la bugetul asigurărilor obligatorii de asistență medicală.

Mai mult, pe parcursul examinării cauzei, s-a stabilit că, titlul executoriu nr. 2-2012, emis în baza hotărârii din 19 iulie 2012, a rămas neexecutat până în prezent în partea ce ține de reintegrarea la locul de muncă și introducerea modificărilor corespunzătoare în carnetul de muncă al reclamantei.

Reieșind din faptul că întreprinderea la care urma a fi restabilită recurenta a fost lichidată prin absorbție, noua întreprindere urma să execute hotărârea achitându-i plățile cuvenite, or, instanța la rejudecarea cauzei în ordine de apel urmează să stabilească cert perioada și sumele care urmează a-i fi achitate recurentei, ținând cont de faptul că dânsa a fost încadrată în funcție la întreprinderea care a absorbit întreprinderea la care urma a fi restabilită.

Conform art. 1398 alin. (1) și (2) din Codul civil (în redacția legii la data relevantă speței), cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune. Prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovăție se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege.

La caz, Colegiul consideră neîntemeiată și argumentarea instanței de apel, prin care a indicat că la caz prima instanță a adoptat o hotărâre bazată pe un fundament temeinic și materialul probator administrat, fiind stabilite circumstanțele importante, cu aprecierea completă, obiectivă și sub toate aspectele, deoarece, la acest aspect, la

caz nu s-a stabilit cu certitudine existența sau lipsa temeiurilor legale conform cărora Veronica Filipescu urma sau nu să fie repusă în funcția solicitată.

Deci, instanțele de judecată nu au supus verificării aceste circumstanțe, dar au constatat netemeinicia acțiunii.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că cele descrise cert indică la examinarea superficială a apelului, deoarece prezintă relevanță și folosirea criteriilor pentru determinarea corectă a naturii juridice a litigiului dat, rezultând din specificul acestuia și care presupune în sine lămurirea completă și pe bază de dovezi certe, pertinente și concludente a situației de fapt.

Sub aspectul celor relatate se constată că soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, iar instanța de recurs este în imposibilitatea să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții.

Colegiul remarcă că, instanța inferioară avea obligația rezultând din prevederile art. 373 alin. (2) Cod de procedură civilă, de a da un răspuns cert referitor la pertinenta unui înscris sau altuia, în condițiile când este obligată să reflecte în hotărâre motivele, pertinenta, admisibilitatea, veridicitatea probelor și toate probele în ansamblu, legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei, concluziile sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele, rezultând din prevederile art. 130 alin. (4) Cod de procedură civilă.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în practica sa constantă subliniază rolul pe care motivarea unei hotărâri îl are pentru respectarea art. 6 paragraf 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și arată că dreptul la un proces echitabil nu poate fi considerat efectiv decât dacă susținerile părților sunt examinate de către instanță, aceasta având obligația de a proceda la un examen efectiv al mijloacelor, argumentelor și elementelor de a proba sau cel puțin de a le aprecia.

De altfel, instanța de apel nu se poate limita să preia total sau parțial poziția doar a unei părți a raportului litigios, ci trebuie să analizeze cauza și să răspundă argumentat la criticile și mijloacele de apărare invocate de ambele părți.

În consecință, raportând circumstanțele stabilite la normele de drept procedurale enunțate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că examinarea cauzei în ordine de apel a avut loc în mod arbitrar, incomplet, evaziv, deoarece soluția instanței de apel, nu întrunește condițiile unui proces echitabil în sensul art. 6 CEDO, având în vedere faptul că această soluție nu este motivată, în condițiile în care nu sunt analizate însăși ordinele contestate prin prisma susținerilor, apărărilor și probelor din dosar, de altfel fiind încălcat și principiul nemijlocirii.

Or, în conformitate cu art. 25 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța trebuie să cerceteze direct și nemijlocit probele, să asculte explicațiile părților și intervenienților, depozițiile martorilor, concluziile expertului, consultațiile și explicațiile specialistului, să ia cunoștință de înscrisuri, să cerceteze probele materiale, să audieze înregistrările audio și să vizioneze înregistrările video, să emită hotărârea numai în temeiul circumstanțelor constatate și al probelor cercetate și verificate în ședință de judecată.

Un aspect important prezintă și faptul că instanța care judecă cauza își păstrează imparțialitatea și obiectivitatea, creează condiții pentru exercitarea

drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale cauzei.

Din considerentele menționate, pornind de la faptul că această eroare admisă la judecarea cauzei în instanța ierarhic inferioară nu poate fi corectată de instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul și a casa integral decizia instanței de apel, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel, pentru a concluziona sub aspectul temeiniciei/ netemeiniciei acțiunii, urmează să verifice cerințele prin prisma argumentelor și probelor atât a părții reclamante, cât și a părții pârâte, rezultând din prevederile art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, conform cărora instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege, ca în consecință soluția adoptată să fie certă și coerentă. Caracterul peremptoriu al concluziei instanței de judecată, urmează a fi stabilit în coraport cu argumentele părților, circumstanțele cauzei, probele administrate și cercetate și normele de drept material aplicabile raportului litigios.

În conformitate cu prevederile art. 442, art. 444, art. 445 alin. (1) lit. c) și alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Veronica Filipescu.

Se casează integral decizia din 04 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Veronica Filipescu împotriva Uniunii Cooperativelor de Consum Criuleni cu privire la încasarea prejudiciului material și moral, și se trimite cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Mariana Pitic

Maria Ghervas

Dumitru Mardari

Galina Stratulat